UUTISET

Kun ihmiset tottuvat sähköiseen reseptiin, seuraava luonteva kysymys on, miksi pitäisi mennä ollenkaan apteekkiin. **APTEEKKARI PAULA KEKKI, POSION APTEEKKI**

Verkkoapteekit odottavat reseptilääkkeitä myyntiin

Itsehoitolääkkeiden nettimyynnillä on ollut tahmea alku.

Suomalaisten verkkoapteekkien myynti on vielä lapsenkengissä. Apteekkarit odottavat kuitenkin kasvua.

Siikajoen apteekin apteekkari **Heikki Pitkänen** kertoo, että *Suomiapteekki.fi*-nettiapteekissa on käynyt vähemmän asiakkaita kuin mitä hän odotti.

”On se pieni pettymys”, Pitkänen sanoo.

Siikajoen apteekille nettimyynnin osuus on pieni, pari prosenttia kokonaismyynnistä. Tilanne on sama Jämsän, Posion ja Tainionkosken apteekissa Imatralla.

Nettiostaminen lisääntyy

Kasvuodotuksia on jokaisella.

”Kuvittelisin, että netin kautta myytävien lääkkeiden osuus voisi valtakunnallisesti olla 10–15 prosenttia, ja sama meilläkin. Kaikki lääkekauppa ei voi mennä verkkoon”, sanoo Pitkänen.

Hän arvelee, että ihmiset eivät ole vielä oppineet ostamaan lääkkeitä verkosta.

Nettiostaminen on kuitenkin yleistyy. Lähes puolet suomalaisista on ostanut jotain verkosta kolmen viime kuukauden aikana, kertoo Tilastokeskuksen Tietoja viestintätekniikan käyttö -tutkimus 2011.

Etelä-Suomi vetää

Suomalaiset apteekit perustivat verkkopalveluitaan rytinällä vuosi sitten keväällä. Lääkelain muutos helmikuussa 2011 mahdollisti itsehoitolääkkeiden verkkomyynnin.

Verkkopalveluita syntyi nopeaan tahtiin parikymmentä. Tänä vuonna uusia on tullut enää muutama.

Lainmuutoksen yksi tavoite oli helpottaa lääkkeiden saatavuutta syrjäseuduilla. Verkkoapteekkien tilauksista suurin osa menee kuitenkin Etelä-Suomen isoihin kaupunkeihin. Paikallisia asiakkaita ei juuri ole.

Posion apteekin apteekkari **Paula Kekki** yllättyi etelän asiakkaista. Hän odotti asiakkaiden olevan Pohjois-Suomesta.

”Posiolta on tullut vain yksi tilaus.”

Chatissa, puhelimessa

Suomen apteekkariliiton viestintäjohtaja **Erkki Kostiaisen** korostaa lääkeneuvonnan tärkeyttä – asiakas voi muuten valita väärän lääkkeen.

Samalla perusteella on vastustettu myös käsikauppalääkkeiden vapauttamista ruokakauppoihin.

Verkkoapteekeissa lääkeneuvonta hoidetaan puhelimessa. Apteekkarien mukaan harva asiakas kuitenkaan pyytää neuvoja.

Jämsän apteekki neuvoo myös chatissa eli verkkojuttelussa. Vastaanotto on ollut hyvä.

Lääkkeitä menee niukasti

Noin sata apteekkia myy internetissä muita tuotteita kuin lääkkeitä.

Kaikki 21 Fimean hyväksymää apteekin verkkopalveluakaan eivät myy lääkkeitä. Ja jos myyvät, ne eivät välttämättä ole ykkösartikkeli.

Jämsän apteekin vuonna 2008 aloittanut *Verkkosivuapteekki.fi* on profiloitunut lemmikkieläinten tarvikkeisiin ja intiimituotteisiin. Apteekkari **Pekka Peura** kertoo, että niiden myynti on kehittynyt hyvin.

Tainion verkkoapteekissa myynnistä 90 prosenttia on kosmetiikkaa ja ravintolisiä. Lääkkeitä on ehkä kymmenesosa, Tainionkosken apteekin proviisori **Artturi Kolonen** arvioi.

Lääkkeet verkkokauppaan?

Apteekeissa odotetaan reseptilääkkeiden saamista verkkomyyntiin ristiriitaisin tuntein.

”Palvelua on kysytty”, Peura kertoo.

Apteekki on jo jättänyt reseptilääkkeiden verkkomyynnistä vaaditun ilmoituksen Fimealle. Vastausta ei ole tullut.

Posion apteekki uusii parhaillaan verkkokauppansa alustaa reseptilääkkeitä silmälläpitäen.

”Kun ihmiset tottuvat sähköiseen reseptiin, seuraava luonteva kysymys on, miksi pitäisi mennä ollenkaan apteekkiin”, Kekki sanoo.

Erektiolääkkeitä netistä

Siikajoella puolestaan pohditaan vielä, otetaanko reseptilääkkeet verkkoapteekkiin. Tainionkosken apteekki ei aio lähteä reseptilääkeiden myyntiin ensimmäisessä aallossa.

”Käsikauppalääkkeiden menekki on ollut aika vaatimatonta”, Kolonen sanoo.

Pitkänen ei jaksa uskoa, että reseptilääkkeet kiinnostaisivat netissä enemmän kuin itsehoitolääkkeet.

”Tietyt tuoteryhmät voivat netissä mennä helpommin, kuten erektiolääkkeet.”

PAULA TAIPALE

PEKKA FALI

Apteekkari Heikki Pitkänen (vas.) tarkistaa vielä kertaalleen verkon kautta tulleen lääketilauksen, ennen kuin Tuulikki Nyman pakkaa lähetyksen Siikajoen apteekissa Ruukissa.

Siikajoen apteekilla on Ruukin apteekin ja verkkoapteekin lisäksi kaksi palvelupistettä, Siikajoenkylällä ja Lumijoella, Heikki Pitkänen kertoo.

Verkkoapteekin ylläpito teettää työtä. Sivuston pitää olla elävä: tarjouksia on oltava ja valikoiman kasvettava.

Palvelupisteet yleistyvät

Suomessa on jo nelisenkymmentä apteekin palvelupistettä. Tänä vuonna luvan palvelupisteen perustamiseen on saanut 12 apteekkia.

Palvelupisteiden tavoitteena on syrjäseutujen tukeminen.

Siikajoen apteekin kaksi vuosi sitten perustettua palvelupistettä tuottavat jo paremmin kuin verkkokauppa. Kolmannesta palvelupisteestä on käyty neuvotteluja.

Kauppojen tiloissa toimivissa palvelupisteissä myydään käsikauppalääkkeitä kauppojen aukioloaikoina. Lääkeneuvonnan hoitaa apteekki puhelimessa.

Lääkekaappeja on vielä noin sata. Niitä muutetaan siirtymäajan jälkeen palvelupisteiksi.

PAULA TAIPALE

PAKKANEN KIUSAA

Voiteen rakenne muuttuu kylmässä

Talvi tuottaa kiusaa nettiapteekeille.
Osa tuotteista voi kärsiä pakkasesta.
Esimerkiksi emulsiovoiteen rakenne voi muuttua miinusasteissa kuljetettaessa.
Osa apteekkien verkkopalveluista on rajannut valikoimaa pakkaskestävyyden mukaan.
Osa palveluista taas laittaa pakkaukseen mukaan mittarin, joka seuraa kuljetuksen aikaista lämpötilaa. Osa palveluista toimittaa tavaraa talvella vain tiettyihin toimipisteisiin, ei kotiosoitteisiin.

Sähköistä Kela-korttia kokeillaan syksyllä

E-reseptiin odotellaan vielä mukaan isoja sairaanhoitopiirejä

Kela-kortin tietojen sähköistä välitystä apteekeille kokeillaan tänä syksynä.

”Palvelu on hyvin pitkälti valmiina, voimme tarjota sen apteekeille todennäköisesti tämän vuoden loppuun mennessä”, kertoo yliproviisori **Päivi Kaikkonen** Kelasta.

Palvelua kokeillaan ensin muutamassa pilottiapteekissa. Tarkoitus on varmistua siitä, että palvelu toimii asianmukaisesti.

Pilotin tarkkaa aikataulua Kaikkonen ei osaa sanoa, sillä se riippuu myös apteekkijärjestelmien toimittajista.

Sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikon** (kok.) mukaan pilotointi voisi alkaa lokakuussa.

”Kelan järjestelmät alkavat olla kunnossa, mutta yhteensopivuus apteekkien tietojärjestelmien kanssa on vielä hiukan vaiheessa”, Risikko kertoo.

Korvaus Kelasta

Kun palvelu on käytössä koko maassa, asiakkaan ei tarvitse enää ottaa Kela-korttia mukaan apteekkiin.

”Palvelu helpottaa varmaan monen perheen arkea, koska lasten Kela-kortit ovat usein väärässä lompakossa”, Kaikkonen sanoo.

Uudistus helpottaa myös verkkoapteekkien reseptilääketoimituksia.

Ilman Kela-kortin tietoja asiakas ei saisi reseptilääkkeestä suoraan korvausta, vaan sitä pitäisi hakea Kelasta erikseen. Netin reseptitoimitukset edellyttävät myös koko maan kattavaa sähköistä reseptiä. Se on jo käytössä osassa Suomea.

Tietosuoja a ja o

Kelan KanTa-palveluiden eli Kansallisen terveysarkiston viestinnän suunnittelija **Pirjo Ikävalkon** mukaan reseptilääkkeiden toimituksessa nettiapteekkien kautta on kuitenkin vielä selviteltäviä asioita.

Asiaa tutkitaan nyt eri toimijoiden yhteisissä työryhmissä.

”KanTa-palvelujen osalta asia vaatii paljon teknistä ja tietoturvallisuuteen liittyvää suunnittelua sekä toteutusta. Tietoturvallisuus ja tietosuojaasiat ovat näissä kaiken a ja o”, Ikävalko sanoo.

”Menettelytavat ovat vielä haussa”, Suomen apteekkariliiton viestintäjohtaja **Erkki Kostiainen** kertoo, mutta uskoo, että niitä syntyy vielä talven aikana.

Yli kaksi miljoonaa

Ikävalko kertoo julkisen terveydenhuollon olevan hyvässä vauhdissa sähköisen reseptin kanssa.

Lain mukaan julkisen terveydenhuollon pitää ottaa e-resepti käyttöön ensi vuoden huhtikuuhun mennessä. Yksityinen sektori liittyy mukaan vuotta myöhemmin.

”Näyttää siltä, että aikataulussa pysytään”, Ikävalko sanoo.

MT SANOO SUOMEKSI

[e-resepti]

on resepti, jonka lääkäri laatii ja allekirjoittaa tietokoneella. Sähköinen lääkemääräys tallennetaan Kelan Reseptikeskukseen. Mikä tahansa apteekki voi myydä reseptin lääkkeet keskuksen tietojen perusteella.

Mukaan ovat jo liittyneet lähes kaikki Suomen 800 apteekista. Mukana ovat myös Ahvenanmaan apteekit, joita laki ei velvoittanut mukaan.

Miljoonas sähköinen resepti kirjoitettiin vappuaattona, toinen miljoona täyttyi 25. heinäkuuta.

Isoja maakuntia mukaan

Tahti kiihtyy pääkaupunkiseudun siirtyessä sähköisiin resepteihin. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä suurin osa kunnista on jo mukana.

Myös Kymenlaakson, Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoitoineen ovat liittyneet e-reseptiin. Lapissa ja Varsinais-Suomessa mukana on perusterveydenhuolto.

Liittymiset lisääntyvät syksyllä. Isoja liittyjiä ovat Helsingin kaupunki ja Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Satakunnan sairaanhoitopiirit.

PAULA TAIPALE

Pellossa jo totuttu sähköisiin resepteihin

Pellossa sähköiset reseptit ovat jo arkipäivää.

Pellon terveyskeskus otti sähköisen reseptin käyttöön joulukuussa 2011, ensimmäisenä Lapin sairaanhoitopiirin kunnista. Muiden sairaanhoitopiirin kuntien terveyskeskukset siirtyivät siihen tänä vuonna.

Sairaanhoitaja **Sari Buska** Pellon terveyskeskuksesta kertoo, että resepteistä 95 prosenttia tehdään sähköisesti.

”Saattaa olla päiviä, että yhtään paperireseptiä ei lähde apteekkiin.”

Suunnittelu vaati paljon kokouksia

Siirtyminen söi työaikaa syksyllä. Kokouksia oli paljon. Asiakkailta piti kysyä luvat sähköiseen reseptiin siirtymiseen. Heiltä on sittemmin saatu hyvää palautetta.

Buskan mukaan eniten ongelmia on ollut sähköisissä yhteyksissä ja ohjelman kanssa.

”Se ei ole niin vaivaton kuin voisi olla.”

Ongelmia on ratkottu yhdessä konsultin kanssa.

Terveyskeskuksissa monta järjestelmää

Lapin sairaanhoitopiirin alueen terveyskeskuksissa on kolme eri potilastietojärjestelmää. Neljäs tulee käyttöön alkuvuonna 2013, kun erikoissairaanhoidon järjestelmä auditoidaan reseptikuntoon.

Kelan KanTa-palveluiden (Kansallisen terveysarkiston) viestinnän suunnittelija **Pirjo Ikävalko** kertoo, että sähköiselle reseptille on koko Suomessa auditoitu kuusi potilastietojärjestelmää.

Muutama lisää on vielä tulossa.

PAULA TAIPALE

Ruuan hinta nousi voimakkaasti heinäkuussa

Elintarvikkeiden maailmanmarkkinahinnat kääntyivät heinäkuussa voimakkaaseen nousuun kolmen kuukauden laskun jälkeen. YK:n elintarvikejärjestö FAO:n hintaindeksi nousi heinäkuussa 6 prosenttia kesäkuusta.

Hintoja nosti FAO:n mukaan erityisesti viljojen ja sokerin kallistuminen. Elintarvikkeiden hintaindeksi kohosi 213 pisteeseen eli takaisin kevään hintatasolle.

Elintarvikkeiden hinnat nousivat FAO:n hintamittarilla kaikkien aikojen ennätykseen viime vuoden helmikuussa. Hintaindeksi kävi silloin 238 pisteessä.

Maissi kallistui Yhdysvaltojen ankaran kuivuuden heikentämien satonäkymien vauhdittamana heinäkuussa peräti 23 prosenttia. Vehnän hinta nousi lähes 19 prosenttia ja sokerin hinta 12 prosenttia.

FAO:n ekonomistien mukaan hintojen nousun jatkuminen on todennäköistä. Elintarvikkeiden hinnat ovat palanneet lähes ennätystasolle.

STT

USA:ssa ennätyskuuma heinäkuu

Tätä kesää kuumempaa heinäkuuta ei Yhdysvalloissa ole ollut koskaan. Tutkijoiden mukaan lämpötila Manner-Yhdysvalloissa oli heinäkuussa korkeampi kuin koskaan aiemmin tilastohistoriassa. Yhdysvaltain lämpötiloista on pidetty kirjaa vuodesta 1895 lähtien.

Heinäkuussa Manner-Yhdysvaltojen keskilämpötila huiteli 25,3 celsiusasteessa. Viimeksi lähes samanlaisiin keskilämpötiloihin päästiin heinäkuussa 1936. Päättyneen heinäkuun lämpötilat ovat osaltaan nostaneet viimeksi kuluneen 12 kuukauden jakson kuumimmaksi koskaan mitatuksi Manner-Yhdysvalloissa.

Yli puolta Yhdysvalloista koettelee nyt kuivuus, joka on aiheuttanut suuria maastopaloja erityisesti Coloradossa. Kaliforniassa sen sijaan on ollut ennätyksellisen sateista.

Huomattava osa tiedemiehistä uskoo, että pääsyy kuumuuteen on ilmaston lämpeneminen.

STT

Urheiluvälineiden verkkokauppa kasvussa

Tilastokeskuksen mukaan urheiluvälineiden myynti kasvoi tammi–huhtikuussa 8,8 prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan aikaan.

”Pientä varovaisuutta odotamme kuluttajien käyttäytymisessä, mutta edelleen plussakehitystä”, sanoo erikoiskaupan toimitusjohtaja **Tiina Oksala**.

Tukkukaupassa urheiluvälineiden myynti on ollut alkuvuonna lähes viime vuoden tasolla. Urheiluvälineostot valuvat kuitenkin kovaa vauhtia ulkomaisiin verkkokauppoihin.

Verkkokauppatilaston mukaan viime vuonna urheiluvälineitä ostettiin verkkokaupoista 57 miljoonalla eurolla, josta 25 miljoonaa euroa käytettiin ulkomaisissa kaupoissa.

MT–STT

Pudasjärvelle suunnitellaan hirsikoulua

Pudasjärven kaupunki valmistautuu rakentamaan maailman suurimman modernin hirsikoulun.

Samalla tutkitaan hirsirakenteen soveltuvuutta laajemminkin julkiseen rakentamiseen. Keskeisenä suunnitelmissa on rakentaa turvallinen, moderni, monikäyttöinen monitoiminen oppimiskeskus, joka palvelee Pudasjärven nuoria ja aikuisia.

Uuden koulukampuksen suunnittelu on aloitettu ja eri rahoitusvaihtoehtoja tutkitaan. Suunnittelussa erilaiset käyttömahdollisuudet, muunneltavuus ja ekologisuus ovat avainsanoja.

MT